

Nr 860

Av herr Kollberg m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 99, med förslag till vissa organisationsändringar inom överståthållarämbetets skatteavdelning, m. m.

(Lika lydande med motion nr 703 i Första kammaren)

På grundval av en av överståthållarämbetet verkställd utredning föreslås i proposition nr 99 vissa organisationsändringar inom överståthållarämbetets skatteavdelning. Den av Kungl. Maj:t föreslagna organisationen synes i stort sett vara ägnad att förstärka taxeringsarbetet i Stockholm. Inom vissa arbetsområden har emellertid föreslagits åtgärder som enligt vår uppfattning direkt motverkar en sådan förstärkning.

Inom de arbetsområden vid skatteavdelningen som behandlas i denna motion, nämligen å taxeringskontoren och å förste taxeringsintendentens expedition, utgör den mera kvalificerade personalen enligt nu gällande personalplan 67 personer. Enligt överståthållarämbetets förslag skulle denna personalgrupp i den framtida organisationen begränsas till 46 personer. I propositionen föreslås en ytterligare begränsning, till 29 personer.

De 17 befattningshavare inom gruppen mera kvalificerad personal med vilka Kungl. Maj:t skurit ned överståthållarämbetets förslag anges i propositionen tillhöra akademikerkarriären och är således tjänstemän för vilka erfordras kompetens motsvarande civilekonom- eller juridisk utbildning. Det bör bemärkas att ifrågavarande personal redan nu innehar kvalificerade tjänster på skatteavdelningen och handlägger i huvudsak här nedan berörda ärenden.

Enligt *överståthållarämbetets förslag till organisationsplan* skulle dessa 17 tjänstemän

a) *under taxeringsperioden* i egenskap av kronoombud delta i taxeringsarbetet å bolagstaxeringskontoret och

b) *under övrig tid, då taxeringsarbetet icke pågår*, disponeras å nämnda kontor och de tre regionala taxeringskontoren för beredning av besvärsmål till prövningsnämnden och överrätterna.

Beträffande dessa arbetsuppgifter anföres följande:

Arbetsuppgifter under taxeringsperioden

För att fylla det tomrum som uppstår i överståthållarämbetets förslag till organisationsplan genom att 17 tjänstemän enligt Kungl. Maj:ts förslag skurits bort och för att täcka den brist av kvalificerade kronoombud som blir följderna för bolagstaxeringskontorets del föreslår Kungl. Maj:t att motsva-

rande antal tjänstemän från revisionskontoret *utlånas* till bolagstaxeringskontoret under taxeringsperioden. De tjänstemän inom revisionskontoret som här avses är givetvis kvalificerade för uppdraget som kronoombud, men genom att de under taxeringsperioden helt friställes från sina befattningar inom revisionskontoret, uppkommer en *betydande försvagning av revisionsarbetet*, vilket måste betecknas som mycket allvarligt med hänsyn till att förstärkningen av revisionsarbetet är en av de betydelsefullaste punkterna i pågående upprustning av taxeringskontrollen.

Detta skulle uppenbarligen nödvändiggöra att revisionskontoret med det snaraste bör erhålla en mot den friställda arbetskraften svarande förstärkning av kvalificerade tjänstemän för att kunna i full utsträckning fullgöra sin funktion. Vi kan därför icke finna skäl att frånga överståthållarämbetets förslag till organisationsplan.

Arbetsuppgifter under icke-taxeringsperiod

Såsom förut nämnts skulle ifrågavarande 17 befattningshavare enligt ämbetets organisationsplan under *icke-taxeringsperiod* disponeras för beredning av besvärsmål till prövningsnämnden och överrätterna. Överståthållarämbetet anser att de speciella förhållandena i fråga om taxeringen i Stockholm gör att ämbetet för detta omfattande och synnerligen betydelsefulla arbete behöver disponera ifrågavarande kvalificerade tjänstemän. Departementschefen biträder icke överståthållarämbetets förslag och synes förutsetta att beredning av besvärsmål skall utföras å respektive taxeringskontor utan medverkan av förutnämnda personalgrupp. Härav följer att taxeringsnämndsordförandena i stället skulle, som är brukligt vid länsstyrelserna, biträda taxeringskontoren med yttranden och utredningar i besvärsmål.

Anlitande av taxeringsnämndsordförandena som biträde vid beredning av besvärsmål är en arbetsform som icke är lämplig för Stockholms förhållanden. Detta förfarande, som må vara ändamålsenligt när ordförandena i taxeringsnämnderna äger lokal och personell kännedom, såsom fallet ofta är i länen, har av skäl som här anföres icke annat än i rena undantagsfall tillämpats i Stockholm.

Att remittera besvärsmål till ca 200 taxeringsordförande för att i förekommande fall erhålla ordförandens biträde vid beredning av målen innebär en försämring för allmänheten, en stark förskjutning och ett fördröjande i prövningsnämndens arbete, som i detta landets största prövningsdistrikt är synnerligen ansträngt.

Ända sedan 1921 har beredning av besvärsmål, med statsmakternas godkännande, verkställts av tjänstemän å taxeringskontoren, och taxeringsnämndsordförandenas bistånd har, som nyss sagts, endast påkallats i de undantagsfall då ordförandena kunnat bidra med uppgifter för ytterligare bedömning av målen.

Det synes uppenbart att beredning av målen — i förekommande fall inbefattande ytterligare utredning och personlig kontakt med klaganden —

bör i en stad av Stockholms storleksordning verkställas av välkvalificerade och erfarna tjänstemän å de fyra taxeringskontoren. Detta är administrativt enklare och blir även effektivare än om taxeringskontoren skall remittera besvärsskrifter till ett par hundra taxeringsordförande för att genom dessa få yttranden som klargör de faktiska omständigheter som är av betydelse för bedömningen av målen. För att lämna detta yttrande torde en taxeringsordförande ofta behöva taga kontakt med klaganden för erhållande av erforderlig utredning. Genom att beredningen av målen i sin helhet verkställs av erfarna tjänstemän blir arbetet snabbare utfört och vidare säkerställs en enhetlig praxis som under här angivna förhållanden även befrämjar rättssäkerheten.

Vi vill även framhålla att de rättssökande skattskyldiga i Stockholm i långa tider varit vana vid att i besvärsmålen söka direkt kontakt med den tjänsteman som verkställer beredning av målen vid skatteavdelningen och som är lätt tillgänglig för hela stadens befolkning.

Genom mångårig erfarenhet har den nuvarande organisationsformen blivit prövad och befunnits ändamålsenlig.

Vi vill särskilt framhålla att länsstyrelsen i Stockholms län i sitt remissyttrande instämmer i överståthållarämbetets uttalande om att taxeringsarbetet i Stockholm är svårare än i landet i övrigt. Länsstyrelsen tillägger bl. a..

I detta sammanhang torde även, utöver vad ämbetet anfört, böra erinras om de särskilda förhållanden, som är avhängiga av att Stockholms stad och omgivande kommuner i länet bildar en befolkningsenhet. Det förekommer ofta att en skattskyldig är bosatt i länet och driver rörelse i Stockholms stad eller vice versa.

Länsstyrelsen framhåller vidare att sagda förhållande icke torde i och för sig medföra särskilt svårbedömbara skattefrågor, men att det föranleder tidskrävande kommunikation mellan taxerings- och uppborndsmyndigheterna i staden och i länet. Länsstyrelsen anser därför att det är givet att vad nu sagts måste beaktas vid överståthållarämbetets organisationsplanering.

För vår del vill vi i anslutning härtill beträffande beredning av besvärsmål framhålla att det icke är en fråga om målens svårighetsgrad utan en fråga om hur gransknings- och utredningsarbetet skall kunna med hänsyn till i Stockholm rådande förhållanden bedrivas på det mest effektiva och administrativt enklaste sättet. En förutsättning härför är enligt vår mening att den hittillsvarande arbetsformen, som ingår i överståthållarämbetets förslag till organisationsplan, må kunna tillämpas även efter skatteavdelningens omorganisation.

I propositionen framhålles: »Genom de föreslagna åtgärderna kommer organisationen av skatteavdelningen att bringas i överensstämmelse med organisationen av motsvarande avdelningar vid länsstyrelserna.» Denna målsättning är givetvis i och för sig riktig men tillämplad enligt propositionens förslag leder den till *sämre effektivitet* inom här ovan berörda arbetsområden, där som nämnts speciella förhållanden föreligger i Stockholm.

Som av de i motionen lämnade redogörelserna torde framgå åstadkommes

icke heller någon långsiktig kostnadsbesparande rationalisering genom att i enlighet med propositionens förslag vissa funktioner överflyttas från en specialistgrupp till tjänstemän som i full utsträckning behövs för fullgörande av revisionsarbetet inom skattekontrollen eller genom den decentralisering som blir följden av att ett par hundra taxeringsnämndsordförande kontinuerligt blir inkopplade i organisationen i stället för nyssnämnda specialister.

Med stöd av vad sålunda anförts får vi hemställa,

att riksdagen, med bifall i övrigt till propositionen nr 99 och med beaktande av överståthållarämbetets utredning och denna motion, måtte beträffande förste taxeringsinspektörerna besluta om ytterligare 4 tjänster i lönegrad Ao 23 och 9 tjänster i lönegrad Ao 21 samt vidare 4 amanuensstjänster Af 17—19.

Stockholm den 17 april 1963

Gustaf Kollberg

Astrid Kristensson

Erland Carbell

Erik Grebäck